

per trattare il figlio suo pari, e non è più rispettato, che il maestro non osa rimproverare gli scolari e costoro si fanno beffe di lui, che i giovani pretendono gli stessi diritti, la stessa considerazione dei vecchi e questi, per non parere troppo severi, danno ragione ai giovani. In questo clima di libertà, nel nome della medesima, non vi è riguardo né rispetto per nessuno. In mezzo a tanta licenza nasce e si sviluppa una mala pianta: la tirannia.

La Repubblica di Platone

Să iubim frumosul ducînd o viață simplă și să facem filozofie fără să ne moleșim.

Pericle

Patria nu este numai o mare familie: e o unitate vie în omenire.

Charls Bonnefon

Optsprezece veacuri sunt de cînd viața latină a fost sădită pe acest pămînt, unde suntem noi în ciuda zguduiriilor prin care a trecut; această viață înaintea mereu sporind și întărindu-se. S-a păstrat însă și crește această viață nu pentru că erau mulți și puternici aceia care conlucrau la întemeierea ei, ci pentru că fieștecăre din cei puțini era mîndru de munca înaintașilor săi. De cînd este suflet de român pe fața pămîntului, românul a fost mîndru de a fi român și chiar atunci cînd lumea îl privea cu dispreț, el își cînta Doina și, în conștiința puterilor pe care le purta în sine, privea mîndru împrejurul său.

Eminescu

Adesea iau de la istorie, de la pămîntul ei cel posomorît al trecutului cheile lui de aur și deschid portile inimii mele.

Eminescu

*Indemnare și învățătură a prealuminatului
IOAN NEAGOE BASARAB (1512-1521),
MARE VOEVOD ȘI SINGUR STĂPÂNITOR
AL MAREI UNGROVLAHII și prea cucernic
cătreg iubitul și prea doritul său fiu TEODOSIE
despre ca el să iubească lucrările virtuții și să le dorească din
tot sufletul și niciodată să nu întoarcă rău pentru rău.*

Mai întâi deci cu frică și cu cutremur păzește și ține în fapte și în vorbe îndemnurile și poruncile lui D-zeu, din care luminarea sufletului s'a făcut să fie; al doilea, să nu aibi de loc pornire de răzbunare întru sufletul tău către careva dintre oameni; al treilea, să nu întorci rău pentru rău după cuvântul Domnului nostru Isus Hristos care zice în evanghelii: Iubiți dușmanii voștri; faceți bine celor ce vă urăsc pe voi.

Acest cuvânt aibi-l întru sufletul tău întotdeauna, ca, atunci cînd după trecerea mea din viață, o să primești domnia cu ajutorul lui D-zeu, să fii tuturor oamenilor foarte plăcut și mult dorit. Căci toți oamenii au obiceiul din fire să îndrăgească cel mai mult cele bune, și în deosebi oamenii lui D-zeu, așijderea și pe oamenii cei buni și blânzi, iar lucrurile cele rele le urăsc și le resping.

De aceea îți dau sfatul, pentru rău să le întorci bine și cu fapta și cu vorba; și atunci D-zeu îți va dărui de sus mult bine pentru un bine ce-l faci față de sluga ta care ți-a greșit ție.

Iar de s'ar întâmpla și să rămâi după moartea mea tânăr de tot și cu totul orfan pentru păcatele mele, să nu desperezi, nici să nu te dai lacrimilor și tînguiriilor, ci să aibi speranța în D-zeu a toate, tatăl și ocrotitorul orfanilor și să aibi mîngâiere și răbdare, deoarece și durerea lumii acesteia și bucuria este nestatornică. Căci bucuriei îi urmează durerea și iarăși bucuria durerii, precum spune și profetul David: «Seara va sălășlui plîns și dimineața veselie».

Domnul Nostru în evanghelii spune: Iertați și vi se va ierta vouă. Dar așijderea și pe cei ce drept te iubesc pe tine și-ți slujesc ție întru adevăr, trebuie să-i iubești pentru gândul lor cel bun către tine și cu daruri să-i răsplătești pe ei cu generozitate.

Pentru că noi nu ascultăm de sfințele scripturi și nu le avem în cuget și nu ne aducem aminte, câte patimi de bună voie a răbdat Domnul nostru din pricina noastră nemulțumitorilor. Căci batjocuri și loviri și scuiări și palme și crucea și moartea primindu-le, nu numai cu îndelungată răbdare și bunătate le-a suferit

acestea, ci și pentru cei ce le-au făcut acestea, pentru luptătorii de D-zeu Iudei, s'a rugat Tatălui zicând: Tată, iartă-le lor, căci nu știu ce fac! Si nu le-a întors lor rău pentru rău.

Dacă nu iertați oamenilor greșelile, nici tatăl vostru cel ceresc nu va ierta păcatele voastre.

Rugăciunii tale către D-zeu prin mirosul cel rău al setei de răzbunare și să nu clădești rugăciunea ta pe temelia blestemului și a mâniei. Căci cine nu iartă celui ce i-a greșit lui, ci dă rău pentru rău, rugăciunea lui blestem se face. Si sabia lui, ascuțită fiind de vrăjmașul cel nevăzut, se înfige întru inima lui.

Căci fiecare după inima lui, sunt și lucrările lui, precum fiecare pom din fructul lui propriu se cunoaște.

«Doamne, Doamne, dacă este nedreptate în mâinile mele și dacă am întors rău pentru rău, să cad dela vrăjmașii mei gol și deșert și călcată în picioare să fie viața mea și mărirea mea în țărână să fie aruncată». Si rugăciunea acestuia s'a urcat la Dumnezeu cu îndrăzneală.

Și greșelile tale să nu le lași mult timp să fie împreună cu tine, ci aruncă-le departe și curat păzește-te din ele! Căci când omul cade în mâinile vrăjmașului, greu scapă din ele, ci până la moarte rămâne.

Căci cei însetoși de răzbunare și cei ce fac rău pentru rău, cu răutate vor pieri și dispar. Si despre acestea cuvântul este mult și neîmplinit, cât spre învățatura de azi. Căci când avem setea răzbnării, atunci trebuie să ne temem, să nu fim călcați de dușmani și în țărână slava noastră să se facă și amintirea noastră să piară de pe pământ.

«Dacă aduci darul tău la altar, și acolo îți aduci aminte că are fratele tău ceva împotriva ta, pleacă, împacă-te mai întâi cu fratele tău și atunci venind adă darul tău».

Dacă suferă vrăjmașul tău vreo cădere, să nu te bucuri de cădere lui; și dacă a căzut din stările lui, tu să nu te înalți.

Lasă deci mânie, îndepărtează urgia, precum el spune: Omul pornit la mânie, aprinde dușmănie și bătălie și urgie în mijlocul celor pașnici; și aduce tulburare și va spori setea de răzbunare ca focul în trestie văpaie.

De aceea fugi de mânie, căci ea este rădăcina setei de răzbunare. Si nu purta mânie aproapei tău, ci lasă și aruncă toată dușmănia și adu-ți aminte de poruncile lui D-zeu cel prea înalt, precum în evangheliile spune: «Dacă iubiți pe cei ce vă iubesc pe voi, ce bunătate este în voi?». Si legea cea veche orânduiește: «Dacă în drum găsești vita pierdută a vrăjmașului tău, luându-o și întorcându-o, dă-i-o înapoi. Așijderea și vita de povară a vrăjmașului tău, dacă o găsești căzută, fiind greu încărcată, să nu treci pe lângă ea ci ridică-o și ajută-o».

Si Solomon zice așa: «Să nu întorci vrăjșamului tău, precum el ți-a făcut rău, ci lasă-l în seama Domnului și-ți va fi ție de ajutor.

Căci mânia e ca un tată, urgia ca o mamă, din care se naște ca un copil setea de răzbunare.

Căci spune scriptura: «Inima aspră se îngreuiază din slăbiciune și păcătosul adaugă păcat la păcat».

(continua nel prossimo numero)

*a cura di
Cristea Avram*